

Safala

№ 50.

13. Detsembrikuu päeval.

Lisaleht.

1880.

Üksainsus tütar*).

Päewa töö ja raskuse jähutamisega Gestrühwa elusti kirja pannud J. Pärn.

XI.

Wana Kaljunurk oli üks mees, kes iseennast oma tugewa waimu ja hoolja töö abil alamaist põlwest rikkaks kaupmehes oli teinud. Ilmasi ei lootnud ta tõiste inimeste peale, ega ei lastnud ennast wõerast nõuust juhtida. Tema kuulus küll hea meelega kõik wõerast arwamised üle, aga kui ta midagi käsi wõttis, siis otsts ta ikka kõige pealt iseenele käest nõuu ja tarwitaks wõerast nõuu üksi oma silmaringi selgituseks. Tema pidas aga iseenelega kaua nõuu, enne kui wiimist otsust tegi; kui ta aga kord otsust teinud oli, siis wõitles ta nagu elu ja surmaga, et seda otsust täita. Kaljunurk oli tõeate üks suurewaimuga inimene ja sellepärast oliwad kõik tema ettemõtmised korda läinud, nii et tema warandust küll paari sada tuhande peale wõis arwata.

Kaljunurk oleks küll hea meelega näinud, et Adamast ka kaupmehes oleks saanud, kes tema kuulsat kaupluse nime alal oleks hoidnud ja ikka suurema tähtsuse siia tõstnud, aga ta nägi pea ära, et Adam mitte täit röömu seefugusest ametist ei tunnud. Rauba raamatute ja rehnungite juures oli ta nagu üks furnud tööriist, kes küll hooliga kõik ära toimetaks, mis toimetada oli, aga waimustust ei olnud temal seal juures mitte. Kui aga Adam Kaljunurga aeda läks, seal pea üht pea täist puud kohendades, lillipeenraid seades ja aiawilja kaswamist tähele pannes, siis oli nagu tõine waim tema sees. Tema tungis seal kõige weitema awalbuse põhjale, tõi siis omast sügawast põllutöö teaduse tagawarast kõikugu näitust ja põhjandust ette ja oli nagu täitsa uus inimene. Ühel seefugusel forral, kui Kaljunurk Adamaga aias aega wiitis, oli wanamees oma iseenele wõitlemisega otsusele jõudnud: Adamast ei saa kaupmehet, tema peab põllumeheks jääma.

See otsus oli temal käes, seda arutas ta nüüd edasi. Wiimaks oli tema mõttes kindel: On Gewa seefugune neiu, kelle loomus Adami loomusega ühte läheb, siis ostan ühe mõisa, müün oma kaupluse ära ja lähen oma laste juure elama. Aga nagu Kaljunurk oli, sellest nõuust ei rääkinud ta kellegi inimesele midagi. Kõige pealt tahtis ta Gewat tundma õppida, ja siis oma tööd edasi teha. Sellepärast ei teadnud ka keegi inime, misjugu nõuuga ta kodust wälja oli läinud ja kus ta praegu oli.

Seal juhtusiwad aga uued imelikud asjad, millest wana Kaljunurk Kalda talus midagi ei wõinud aimata. Kaljunurk oli Tallinnast ära sõitnud, ilma et ta oma kauba-sõbrale ütelnud oleks, kuhu ta läks. See arwas teda Gelsingi tagasi läinud olewat. See aurulaew aga, kes sell päewal Tallinnast ärasõitis, kui ka Kaljunurk sealt ära kadus, oli ühe aurumastina õnnetu läbi huffa läinud ja temaga ühes kõik inimesed. Et seefugune õnnetus Gelsingis palju kurbdust ja leinamist sünnitas, on iseenelest mõista. Adam saatis ka kogu tellegrammi Tallinna ja küsis järele, kas Kaljunurk Tallinnas hea terwise sees on. Tema sai wastuseks, et Kaljunurk seetuse päewal ka Tallinnast ära olla reisinud ja wist laewaga ka huffa olla saanud. See oli leinajõnum! Pea räägiti terwes Gelsingi linnas sellest, et rikas Kaljunurk ka laewaga huffa saanud.

Kaljunurga majas ei nähtud muud, kui filmapiisaraid. Kui mitte wanal Annal seda lootust ei oleks olnud, oma tüdrit weel näha saada, siis oleks see lüüf teda tõeste hauda wiinud. Adam oli nagu ilma päda ja ei teadnud eiotsta mitte, mis ta pidi tegema.

Aga palju aega ei jäetud temale ka mitte mõtle-miseks. Meie rääkime juba kord sellest, misjugu juttusi Kaljunurga wara pärijad Adamaga kohtu linnas wälja oliwad lautanud. Adam oli linna ülema rahwa juures poolelt petise kirjas, kes wana Kaljunurga südame oma poole oli petnud, ilma et ta tema tütrepoeg olekski. Niipea kui Kaljunurga surma sõnum tutawaks sai, tuli kohe kohus tema warapärijate tungimise peale Kaljunurga majasse ja pani tema waranduse käemeeste walituse alla. Need käemehed oliwad pärijate sugulased, kes ka esimese pärija, ühe kerge-meelse noore inimese, nimega Laun, kaupluse toimetajaks seadistwad. Adam sõitles eiotsta oma enese ja wana ema Anna nimel seefuguse toimetuse wasta, aga ta pidi pea wait jääma, sest temal ei olnud mingisugust paschi ehk muud tunnistuse tähte, mille abiga ta ennast Kaljunurga sugulaseks oleks tunnistada wõinud, ning teda ahwardadi kui kelmi wangi heita, kui ta mitte kõigega rahul ei saaks olema. Wiimaks oli ka noor Laun tõeste weel kaebdust tõstnud, nagu ei oleks Adam oma ametit Kaljunurga teenistuses mitte auu-aste pidanud, ning Adam wiidi wangikojasse, kuni kohus kaebdused tema wasta läbi saaks waadatud olema ja ta selle üle selgust saanud muretsema, kes ta õiguse pärast on.

Kunni Gelsingis ühes Kaljunurga surmast ennast röömustasiwad, täised teda taga leinasiwad, oli Kaljunurk ise Kalda talus kõige õnnelikum inimene. Kui ta esimesel päewal Gewa olemist ja elamist kunni õhtuni tähele oli pannud, andis ta ennast temale ja tema wanematele röömuga tunda ja nüüd oli ka Gewa tema wasta, nagu armatsew laps oma isa wasta. Ka Gewa wanemad saidwad nüüd tõisteks inimesteks, sest nad nägiwad nüüd ära, et Gewa mitte petise noore inimese wõrku ei olnud langenud, waid et neil auusa inimestega tegemist oli.

Kaljunurk oli juba ligi kakssada aastat Kalda talus elanud. Selle aja sees oli ta nagu uueks nooreks inimeseks saanud. Gewa oli temale kõik kohad ära näidanud, kus nad wana Adamiga seitsis oliwad farjas käinud, õppinud ja õnnelikud olnud. Tema teadis igast puujuurikast ja igast sambalamattast midagi rääkida, ja igal puul talu ümber oli oma elulugu. Kuhu ja aga waataid, kõik elas Gewa filmas, nii et Kaljunurk kord iseenele häädis: Seda tütarlast linna furnud kiwide wahela wiia, oleks niisama hea, nagu teda furnu hauda matta. See rikas loomus wõis üksi maal õnnelikult elada. Elu maal ja seefuguse metšas nõuab aga ka seefugust sügawat loomust, kes nõnda loobuse sügawuste siia jõuab tungida ja loobusega tema sügawat elu ühes elada. Pealtkaubset waimu rahub see loobuse rikkus maha, nii et ta, kui temast lahuda ei saa, meelt ära peaks heitma. Tõeste, sellepärast läheb linnades niipalju inimesi huffa, et nende sügaw loomus seal toitu ei leia ja nad oma waimu-isu waigistamiseks wale teesi hakkawad käima. Aga ka maal on nii palju inimesi sellepärast õnnetu, et nende pealtkaubset kehawad waimu-anded neid loobuse rikkusest ja elust osa ei lase wõtta ja nad ennast nagu põrnu siia tallatud wäetimed ussikesed tunnewad olewat. — Nii rääkis nüüd Kaljunurk sageaste iseenele.

Aga mispärast jäi ta nii kauaks Kalda talusse? Seda tahame ka kogu oma lugejatele ette jutustada.

Kõige pealt loomis Kaljunurk Adami paberid ja warandust kätte saada, mis temalt riisutud oliwad ja mille jäljed ta kogemata Rangru Adu talust ülesse oli leidnud. Täisel päewal läks ta sellepärast kogu mõisa, andis enast seal walitsejale tunda (mõisaherra oli wahel-ajal ära furnud) ja rääkis kõik ülesse, kuidas lood oliwad. Mõisa politsei wõttis nüüd kogu walla kohtumehe ligi ja jellamal päewal läksiwad nad Rangru

talust läbi otstima. Mado ise oli kõrtsis, sellepärast ei olnud seal mingisugust kára. Kapi uks, kust Mado raha Kaljunurgale oli annud, murti esmalt lahti ja sealt leiti riiete wahelt terwest kõik kirjad ja tunnistuse paberid üles, mis Adamil waraga ühes ära oliwad kadunud. Raha ei olnud küll seal palju leida, aga efs Rangru talu raha eest ei wõtanud!

Kui kohus oma läbiotimiseiga walmis oli saanud, tuli Mado ka ise pool purjus kodu, ning kui wõerast ja kohtumehi toas oma kapi ees nägi, hakkas ta hirm-aste mõimama ja nende kallale tungima. Kui aga mõisa walitseja tagasi kambriist ka wälja tuli ja teda sinna kääsis siduda, seal märkas Mado, et tema furjategu awalikust oli saanud, ning ta jäi forraga wait ja hakkas kartuses wäriselema. Kui nüüd mõisawalitseja temale weel kõik ära oli seletanud, kuidas salgamine ühtegi ei saaks aitama, seal tunnistas Mado kõikide kuuldes üles, et ta Adamat tõeste maha oli lödunud ja tema rahakasti ära riisunud. Nüüd seuti Mado kääs selja taga ja wiidi ta silla kohtusse. Et meie temast pärast enam rääkida ei taha, sellepärast wõime siin kogu nii palju nimetada, et teda pärast kohtu otstuse järele Siberisse ära saadeti, talu aga tema pojale jäi, kes küll alles weikene poisikene oli, aga kelle auusa kaswamise eest Kaljunurk hoolt lubas anda ja sellepärast tuhat rubla, mis Mado juba Adamil rahast läbi oli lödunud, talu peale edespidi seaks ajaks maksa jättis.

Aga üks tõine toimetuse oli weel Kaljunurgal Kalda talus ära toimetada. Mõisaherra oli hilja aja eest tagasi ära furnud ja Kaljunurk sai mõisa walitseja käest teada, et mõisa lähem pärija Sakamaal suurekooli õpetaja olla ja sellepärast seda mõisat ära tahta müüa. See mõis oli aga üks liiwimaa ilusamate mõisadest, kus hooned heas korras oliwad ja põllud rikkad wilja andsiwad. Mõisa juures oli aed triip-koonega ja jägi joofsi mõisa alt läbi. Kui Kaljunurk seda kuulis, et seda mõisat müüa tahetakse, wõttis ta kogu mõisaomaniku adressi ja kirjutas juba neljandal päewal Kalda talust Sakamaale, kus seda hinda lubas maksa, mis mõisa omanik umbes mõisawalitsejale oli nimetanud. Eila oli nüüd just wastus Sakamaalt tagasi tulnud, et Kaljunurk mõisat osta wõiks saada ja kui kaupa tahaks teha, siis seda Tartus ühe adwokaadiga walmis peaks tegema, kellel seki wõli käes olla. Sellepärast seadis ennast siis ka Kaljunurk täna teefonnale walmis. Ka Tartus oli temal üks kaubafõber, kelle käest ta need paarikümmed tuhat rubla, mis käärahaks siia pidi maksma, küll laenuks wõis saada. Seda mõisa kaupa tahtis ta täitsa saladuses hoida, kuni oma lastega täieste sinna elama läks.

Jumalaga jättes wõttis wanamees Gewa oma hõlma ja ütles weikste filmadega: „Sina oled, laps, mo südame tõeste ära nõidunud, sest sa oled minule nüüd kallim, kui minu tütar seda minule kunagi on olnud. Rannata weel mõned päewad ja sa pead nägema, kuidas ma sinu peale mõelnud olen!“ Ta lubas paari päewa pärast Tartust weel Kaldale tagasi tulla ja siis Soomemaal seita. Wahelajal kääsis ta Gewat oma peigmehele õige pitka kirja walmis kirjutada.

(Järg jääb tulema.)

Wiimast maawarise misest Austriamaal, nimelt Agrami linnas.

II.

Räägime ka mõnest inimesest. Kardinal ja pääpiiskop oli juba mitu päewa häbine ning jäi sellepärast hirmja päewa hommikul pikemalt pikali. Korraga kuulis ta koledat kõminat ja müminat, mis tumedaste süga-

*) Selle jutu lõpetust pidi ümberkirjutama ja sellepärast on ta nii kaua tulemata jäänud. Safala Toimetaja.

walt maa alt ülesse helkis, ning tundis fängis mitu järsku ülessetõukamist. Ühtlasi nägi ta, kuidas ta magamise kambri paksud kiwifseinad tõusivad ja wajuwad — see oli tõise forra peal — ning wiimaks ägawa raginaga oma wana aluse peale tagasi laskiwad. See kõik sündis 10 sekundi ajal. Mahafukkuwate piltide, simfide, ehituste ja wigurite pörgulärmi lõpetas feda näitemängu, kuna kardinal ülestõusis ning ennaft riidesse hakkas panema. Kui ta alles sellega töös oli, joofiwad ehmatanud teendrid ja nende kannul ehmatanud ministri aluspüksides ja järgi wäl sisse. Wae-walt oliwad kardinal ja minister paar sõna praeguse sündmuse üle wahetanud, seal oliwad mahafadanud prügi ja rusud kambri usse nii finimüürinud, et nad aga fuure waewaga wiimaks wälja peafesiwad. Surm oli järjeft filmaga näha, sest ülewalt fadas kiwa ja müüritükka põgenejate faela, nii et Zumalat tänaftiwad, kui nad aeda ühte weiksesse kändri majaanse faiwad, kus pääpiiskop faks pöewa pidi elama.

Kuna feda pääpiiskopi majas sündis, oli piiskopi magamise kambri järgmine lugu. Piiskop oli juba ülestõusnud, kui maawärsimine algas. Seal joofis üks jädger (kütt) tema tuppa ning kui ta nägi, et mahafadanud müüritükid tema taga usse-augu finni matfiwad, fistas ta ehmatuse farjatamisega afna pärani ning tahtis alla hüpata. Piiskop aga tõmbas-meel-tuma tagaft ja hüüdis: „Siin on meie haud, fida peame meie furema!“ Selleft ütelfeft tunneme dige jelgefte ära, misfugune ehmatas nende üle walitfes. Piiskop, kes weel sellamal päewal Agramist ära fõitis, fautas prügiasse oma risti ja piiskopifõrmusse ära.

Kindral Mufjuli 12aastane terane poeg waatas natuke enne maawärsimist afnaft wälja ja tunnistas wõawlikarwalist foidupiirt taewa äärel. „Papa,“ ütles ta forraga, „see näeb juft nii wälja, nagu enne Soodomaa ja Gomorra ümberlõõmift.“ Praegu tahtis ifa oma poja fuu fündja wastufega finni fulguda, kui maawärsimise murinat kuulda oli ja taftid ja afjad müüri pealt drakabufiwad. „Seal olen ma oma poega nagu prohfetit fartnub,“ jutustas kindral, kes fõawäljal 4 nädalat järeftifu iga päew fartufeta oli olnud, kus mäsajate kumnefordne wägi tema weikese falgafese ära wõis pigiftada. Soldatid, kes fõas lugemata forde furmale fartmata filma on waadanud ja fõigefugust häda naerdes on kannud, ei falganud mitte, et neid maawärsimise hirmu ja äradäkimata fartufega täitnud oli. Raapetatud mehed on tunnistanud, et efimene mõte nende meeles wiimne päew ja fõige afjade ots on olnud. Ja nõnda kange on hirm olnud, et fellegil neift, feda maawärsimine fängift leidis, meelde ei tulnud, endid riidesse panna. Särgi wäel joofiwad nad talwekuu külma kätte wälja ja alles fiis, kui murin ja fõlin mõdda oli, faiwad nad mahti, fellepeale mõtelba, kuidas riideid tühjast majast wälja tuua. Kui aga juba mehed, kes häda ja hirmuga läbi on käinud, niifugufel lool nagu pädä on, mis peame fiis weel naistarahwast, kes jo iffa õrnem ja nõrgem on, arwama! Nad oliwad fõift nii ära ehmatanud ja fõhmetanud, et neil praegu weel see tundmine on, nagu õõfufus maa nende falgade all ja fõigufiwad fõift firifutornid ja forfinad nende ümber. Mõned ei julge magama minna ja mõned jälle on fõguni haigeks jäänud.

Mitte üffi Agrami linnas, waid fa ümberfaufjes maas oli maawärsimist leida. Mõnes fõhas leiti maa 6 tolli laufelt lõhft olewat ning felleft prauft ajas mudast wett üles; mõnes fõhas jälle oli maa 2 funni 3 füllä laufelt lõhfenud ning felle lõhe lõhifonda oli päratu hulk weikfeid mudapurtfawaid mäseseft afunud. Muda oli 7 funni 8 falgä prauft fangele wäljaajanud, milleft arwata wõib, et muda 4 funni 5 füllä fõrgesse on purftanud. Maapragu arwatafse mitu werfta piff olewat. Tema käib aga nagu maawärsimine ife põhjaft lõuna poole. Range maapõrumine on terwes Kroaafia maafonna, felle päälinn Agram on, fahju teinud, mis aga wähem on, kui nimetatud tuttawas õnnetufofõhas. Fünffirhjeni linnas oli maawärsimine juft firifuajal ja nii fenge, et firifand ja hulk pealt-fuulfaid nagu rabatud maha langefiwad. Ühes tõi-fes fõhas on õpetaja firifu ruufde alt wälja tõmmatud. Muial linnades on müürid lõhfenud ja majad wabifenu; maal aga ei olnud nii fuurt fahju leida, sest talupoegade weikfeid madalad majad, mis weel puuft ja fergeb on, ei lagunenud maapõrumisel mitte nii fergefte ära. Nemad on nüüd linnarahwale palju arm-famad eluforterid, kui fõift linna palleid ja lõfifid fõffu.

„Rahwa raamatukogu“ raamatuteft.

Kirjutanud Dr. M. Weste.

I.

Uuemal ajal on Gestiaste firjatõõ rõõmuftawalt faskwanud. Umbes fada raamatut ilmumad aastal. Nende seas on küll palju fehwa fiu ja wigafe ja lon-fawa feelega raamatuid ja fa neid, mis liig wäetima-tets raamatuteks nimetada wõime. Siiski häid raama-tuid ei ole fa enam liig wäha, nende arw on ifeära-nis paari ft aastast faadif uute firjaniffude juure-tule-mife ja mõne endife paremaks muutmife arwuga üht-lafi faskwanud ja wäetimaid raamatuid wõimfaste wõitma hafanud. Mina olen mitu ford Gesti Kirjameeste Seltis ja muial firjameeste fõffel arutanud, et fehwa raamatute wastu fõige parem ja mõnufam rohi on heade raamatute wälja-andmine. Mitmed Gesti firja-mehed on felle pooleft fagebaste nõuu pidanud ja omalt poolt iffa enam paremat ja tarwilifemat tööd teha püüdnud ife firjutades ja tõi ft hea nõuuga toetades ja aidates. Sellele püüdmifele tuli ootamata tähtis abi ja uus jõud juure. Üks Gesti rahwa heategija firjutas mulle fõhe aasta eeft, et tema tahab fõige paremaid ja fõige ilufamaid raamatuid maailma firjandufe waraft oma fulu peale Gesti keelde ümber panna lafta ja palus felleks minu nõuu ja abi. Giljem rääkfime afja fuu-fõnal läbi. Heategija kingib falkstuhat rubla niifuguste raamatute wälja-andmife — nende ümber-panejate ja trükfimife mafufus — felle eeft wiis ehk fuus umbes kümne trükfipoognalift raamatut wälja anda wõib. Selle rahaga, mis nende raamatute müümi-fega fõise tuleb, laftafse jälle uufi farnatfeid häid raama-tuid trükfida, nii et kapital ühte puhku faskwab, aga iffa raamatute näul. Afja toimetamine ufalbat minu hõoleks. Üksnes fuuremaid raamatuid ilmutatafse nime-tatud kapitali pea-omadufe fuluga, mõned, mis fuu-rufe pooleft forraga kallid maksma tulefiwad, üks funni fõlm ehk enam rubla, ilmumad jagude faupa. Raama-tud fannawad üleülbifeks nimeks „Rahwa raamatukogu.“

Neift raamatuteft on felemaani faks järgmift ilmunud.

(Järg jääb tulema.)

Ralja Mart ja Ralja Pärt.

I.

Ralja Mart: Kas fa, Pärt, feda „Gesti Posti-mehe“ uue tellimife fuulufust fa juba lugenud oled? Mis see sõna seal tähendab, et „Postimees“ tulewal aastal „igapidi fõige parema Gesti ajalehe nime ja auu faab kandma,“ ja et felle ajalehe „fiu uue aas-taga tuumafaks“ faab tõusma?

Ralja Pärt: Selle üle wõin finule küll otufst anda. Gsmalt tuleb nime fõhta feda ütelda, et „Gesti Postimehe“ nimi tulewal aastal „Gesti Postimees“ faab olema, ja Baltia on meie partei juures fõige auufam nimi. Tõifelt oled fa tähele pannud, et juba tüft aega Pärdfat, Mardifat, Rõgu ega muud „Gesti Postimehe“ faastõõlooma seal awalikult ette ei ole tulnud. Need on nüüd fõift nuuma peal, kus neid felge wilja tuumaga jõõdetafse. Peale uut aastat hakkawad nad fiis wälja laduma, mis nad nüüd forja-wad, ja fellepärast faab „Gesti Postimees“ tulewal aastal fõige tuumafam ajaleht olema.

Ralja Mart: Helde aeg! fiis tarwis aga fat-fuda, et aegfaste eeft ära faame. Kui feefugufed loomad nii kawa fõgutud „tuuma“ wälja hakkawad andma, fiis ei ole enam nalja, fiis on nali fa otfas!

II.

Ralja Pärt: Mis see „Dtepdä leff“ seal Tartu-maal nii fangefte nutab, et pifara ojad juba Tartufse ulatawad, kus muudugi juba fringli feda, rõuge haigus, Gmajõe fuur weft ja muud õnnatumad juhtumifed ini-meeste elu mõrubaks teewad?

Ralja Mart: Gfs ta ei nuta iffa fa nagu fõift lefed: ühe filmaga fõnnitab pifaraib, tõi fega wahib uut peigmeeft.

Ralja Pärt: Mo jah, eks need lefed iffa fõift tãnamatab ei ole. Kui fõift hästi ei ole lãinud, fiis on iffa õnnis mees fõualune.

III.

Ralja Pärt: Mis fa felleft, Mart, arwab, et „Gesti Postimehe“ jãrel J. Jung „Gesti wanaaegfe pãeliku ehk funinga Lembitu kindlufe ehk linnamãe“

õles on leidnud? Kas see mees ei ole üks fuur auu-wõart Gesti wana-aja uuriia, nagu „Gesti Postimees“ ütles? „Selle uuriimife jãrele on Lembitu linnamãe hõoned tahumata palkideft ehitud olnud, feeft ja wãljaf-pidi fawiga finni määritud, lae peale määtaib pandud 2—3 falgä paffuli,“ nagu „Gesti Postimees“ firju-tab. Waata kui toored need wanad Gestiãsed on olnud! Kui juba nende funingas nii ropufte ja waeftel elas, mis tegi fiis alles rahwas?

Ralja Mart: Kui wanad Gestiãsed Rõõftimaa wana Sigtuna kantfi ära mõiftiwad lõhfuda ja wõita, felle waremeid nüüd weel imefspannes waadatafse; kui nad oma laewadega rifuft ja wara fa muu maadelt oma fõdu tõiwad, nii et Saksãstest Gestiãste hõbedat ja fulda fõormate faupa ära fai wedada, kuidas pidi fiis funingas Lembitu nii waeftel õnnis elama, feda tahu-mata palkideft õles oli tehtud ja fawiga dramääritud?

Ralja Pärt: See on fõift wale, feda ei ole olnud, feda on nüüd kuulfad J. Jung ja Harry Jann-fen wälja uuriinud.

Ralja Mart: Kuule Pärt, ütles oma nimetatud fõpradele, et nad mitte Gesti wana-aja uuriia ei ole, waid paljalt Gesti wana auunime maha fõüri-ja d. Lõhewa mãgi wõib küll wanal ajal ümberfaufse fõlabele warjupaigaks olnud olla, fuhu nad omi afju ja naift warjule wiifiwad, kui naabrid riifuma tuli-wad, aga mitte wanema Lembitu kants.

Ralja Pärt: Mo jah, fina rããgib iffa feefugust juttu. Aga ma ütlen fülle, et J. Jung üks fuulus uuriia on, ja felle eeft paneme feda Gesti Alekfandri fõoli direktoriks.

Ralja Mart: Sinna ta küll ei faa, see amet on tema „fuurufe“ fõhta liig weike, aga ehk fa faab wiimaks õmmeti Berliini uniwerfiteedi peale profefso-riks. Seal faawad feda Saksãstest dige weel fõitma, kui ta Gestiãhwa wana aega „uuriides“ felle rahwa auu weel edafi maha fõürib.

Rirja wastufed.

629) R. L. W.—s. Seal ta on, nii pea kui mõnes numris mõitlemift ei ole, fiis on ta fõhe „natufene lahja“, nagu Zeie päãheft N 46. ütlete. Ja see on fa tõi ft: mõitlemine on elu. Kui meie edafi ei mõitfe, fiis läheme fergelt taga. Aga keegi ei wõi meie kãft pärida, nagu fellegi auufast mõitfejast, et meie iga fõimaja turunãiega ehk hau-tuja fõeraga tegemift peame tegema. Kui „Gesti Postimees“ iga õmas numris feefugust loomi oma lugejatele raha eeft nõitab, fiis wõime feda üffi kui menajheri-pidajat kitta ehk tema üle tema liig waele loomade pärast naerba, aga kui rebaktorit ei wõi meie feda oma wõitãieks mitte pida. Meie armastame küll mõitlemist, fõft et meie elu armastame, aga mitte kãrnaste fõerabega, kes pealegi aia tagant warjul hauguwad ja huluwad.

630) Dr. M. W. L.—s. Oleme fa Zeie Rirja „raamatuteft“ tãnuga kãtte faanud ja faame wõimalikult pea tarwitama.

631) E. R. S.—s. Oma „õienõufi“ leiate trükitud olewat ja faate wift fellega rahul olema, mis feletufets juure liifafime. Rirjaãafia nime ei wõi meie aga mitte nimetada.

632) E. L. R.—s. Zeie „Ralja Mardis“ ei ole uufi mõitfeid.

633) S. E. L.—s. See on küll üks rumal tüft, mis see pere-meest tegi, aga ajalehes ei maffa temast ühtegi rããfida.

634) J. R. R.—s. Dige terwe nende fõnumete eeft. Ei tea weel, millas ruumi leia.

635) J. M. L.—s. Kui Zeie küla fõrts läbi õõb joõbitud tãis ja seal nii rumalaid kãfumiife tãffa ette tuleb, fiis on küll furb lugu. Aga kãemate feda afja fõllatõufse, küll fiis fõrtõmift oma palga kãtte faab.

636) M. R. M.—s. Gfimele Rirja peale leiate wastufe N 44 feeft. Zeie kalender on nagu fõift Saaremaa kalenderi riftpaela all põ-tiga ära faadetud. Pãrige põfti pealt jãrele. Mis wiimafe kãfumiife fõhta ütelda tuleb, fiis on Zeie elufõht jefs liig fõrwal.

637) J. R. Wõlga jõe äãres. Rãts wiimast laulu lähewad forba, aga ei fõiba weel trükfida. Saabetud õnnemõitfeft juttu faame awaladama.

638) S. R. S.—s. Ima nimeta, ei wõi tarwitada.

639) G. M. L.—s. Armas weft, faame küll Zeie rõõmãft kõõl-õnnistamifet jutustama, aga nii piffalt ei ole wõimalik. Meie lehe ruum ei fannata feda mitte, et üheft juhtumifet wiis poognat tema fõise mahutame.

640) J. L. L.—s. Mis Zeie õmas Rirjas kuulfa Gestiãmeeste elufugufet ütlete, on tõi ft. Meie loomimine oli juba ammugi, neid õmas ajalehes awaladama, aga piltide tegemine, milliga õhes meie neid ilmu-tada tahame, tarwitab nii palju aega ja fulu, et felemaale walmis ei faanud. Saame aga pea nii fõugle olema.

641) S. J. S.—s. Mis Zeie ütlete, on tõi ft: „Kui talupojad õmãt wãfufest õmã fõpitaib oma Gesti Alekfandri fõoli heãks kõttu mõiftiwad panna, fiis faawad nende wãliffetud kũtmed kui kõõlt eeffeifus fa õigeb kõõlõpetajaid ja raamatuid wãliffeda mõiftima, mis meie aga praegu Lõthufe riritu wãliffufe all kõõlides mitte ei leia.“ — Jgal pool, kũft meie wãhegi fõnumeid on tulnud, on rahwa õtufus iffa üfs ja fõejama: Alekfandri kõõlt eeffeifufes peab enam talupoegi olema, kui fãks meeft! ja see on fa õige pãrimine, feda ilma wãlbemata peab tãibetama.

642) M. R. W.—s. Tãname fõigef fõbameft felle mõnufa tõi eeft. Saame feda nii pea kui wõimalik trükfida.

643) M. R. L.—s. Meie ei faa neift mõtetest aru. Seletage meie lugu ära, fuhu need fõnad lähewad.

644) Üfs mitme nime Amblaft. Seefugufed afjad on meie maal nii igapãewãsed, et neift palju ei maffa rããfida. Siiski faame tũtati tarwitama.

645) J. L. W.—s. Tãname wãga, faame tarwitama. Nimelt oli meie Zeie fõne armas lugeba, aga ruumi puudufe pärast wõime paljalt õffufid tũtiti tema feeft trükfida.

646) M. L. R.—s. Armas fõguwend! Meil on õõb ja pãewad õfja tõi ft, et oma ajalehega jãrele faame, kũft peame seal feda aega wõtma, Zeie kũfimiste peale wastufst anda, mis, kui feda tãieftult teef-time, pool aastat tũtiti tõi ft tarwitab ja mitu raamatut tãis tãibaks. Kui Zeie uus ajaleht Gestiãhwa fãlufes wãlja peab tulema ja Zeie tõe-te truuf fõba rinna on, fiis ei ole palju juhtumifet tarwis, waid Zeie fõba faab Zeie õilema, kuidas peate firjutama. Zeie 16 kũfimife peale wastufst anda, on meil igapidi kãffa wõimata.

647) R. R. S.—L. Gfimele Rir on Zeie kãft kãtte faaba. Rõift kalender, mis fõapãlu ja ümberfaufu lãffiwad, oleme kaupmehe G. J. Hõlbergi kãtte fõapãlu faatnud.